

quas Apostolus memorat, subito repletus gratia, & accepit latro, & servavit in cruce. Fidem namque habuit, qui regnatorum Dei credidit, quem secum pariter morientem vidit, spem habuit, qui regni eius aditum postulavit, qui charitatem quoque in morte sua vivaciter tenuit, qui fratrem & collatorem pro simili scelere morientem de iniquitate sua redarguit. AM. Pulcherrimum autem datur affectandae conversionis exemplum, quod tam cito latroni venia relaxatur. Cito ignoscit dominus, quia cito ille convertitur, & uberior est gratia quam precatio: semper enim dominus plus tribuit quam rogatur, ille rogabat, ut memor sui esset. De domino autem sequitur. Et dixit illi Iesus. Amen dico tibi hodie mecum eris in paradiso. Vita est enim esse cum Christo, & ubi Christus, ibi regnum. T H E O. Et quemadmodum quilibet Rex victoriosus rediens ex triumpho optima praedatum fert secum, sic & dominus praedat portionem diabolicarum praedarum. Latronem ducit secum in paradiso. C H R Y. Erat ergo videre Saluatorem in medio latronum, trutinam iustitiam trutinantem fidem & infidelitatem. Expulit diabolum de paradiso Adae, Christus latronem impulit ante totum orbem, & ante Apostolos. nudo verbo sola fide in paradiso introiit, ne quis post errorem introitus desperaret. Attende celeritatem a cruce in caelos, & condemnationem in paradiso, ut noveris non ad benivolentiam illius, sed ad clementiam dominum totum fecisse. Si autem iam facta est bonorum retributio, numquid superacta erit resurrectio? Si enim introduxit latronem in paradiso, corpus autem eius corruptum remansit foris, liquet non esse resurrectionem corporum: haec dicunt illi. Sed caro quae laborum participes, numquid privabitur praemiis? audi Paulum dicentem. Oportet corruptibile hoc incorruptionem inducere. Sed si dominus pollicitus est regnum caelorum: introduxit autem latronem in paradiso, nondum ei retribuitur praemia. Sed dicunt nomine paradisi regnum caelorum nominavit, vitam nomine vrens dum alloqueretur latronem, qui nihil audierat de arduis documentis. Quidam autem non sic legunt. Hodie mecum eris in paradiso. sed sic: Dico tibi hodie, & consequenter: Mecum eris in paradiso. Sed adhuc evidentior solutio subingemus. nam medici eum vident aliquem desperatum, dicunt, iam mortuus est. Sic & latro, quoniam non amplius timebatur eius regressus ad perditionem, dicitur paradiso intrasse. T H E O. Hoc tamen est verius omnibus, quod quoniam omnia promissa sortiti sunt, & latro & alii sancti, ne sine nobis consumeretur, ut dicitur in Epistola ad Hebraeos, sunt tamen in regno caelorum & in paradiso. G R E G O. Nylsenus. Hoc iterum oportet discutere quomodo latro censetur dignus paradiso, cum sanctis flammae framae prohibeat introitu? Sed attende, quod sermo divinus eam versatilem dicit ut indignis quidem obuiet, dignis vero liberum ad vitam patefaciat aditum. G R E G. 12. Moral. Vel illa romphaea flammae versatilis dicitur, pro eo quod scilicet quandoque venire tempus ut etiam remoueri debuisset, quando scilicet veniret, qui suae incarnationis mysterio paradisi nobis iter aperiret. A M B R O. Sed & illud solvendum est, quia alii, scilicet Mattheus & Marcus duos conuivialiter inducunt latrones, iste vnum conuivialiter, vnum regnantem, fortasse & iste prius conuivialiter est, sed repente conuersus est. Potuit etiam de vno pluraliter dici, sicut est illud: In capris pellibus ambulabant. Secuti sunt, cum solus Helyas melotidem habuisset. Helyas secus esse doceatur. Mystice autem duo latrones populi peccatores significat per baptismum cruciandos esse cum Christo, quorum dissensio diuersitatem pariter credentium significat. B E D A. Quicumque enim baptizati sumus in Christo Iesu, in morte ipsius baptizati sumus, per baptismum autem cum peccatores esse ablui, sed alii dum Deum in carne passum laudant, coronantur, alii dum aut fidem, aut opera baptismi habere reuerunt, dono quod acciper priuatur.

h C Y R I L. Postquam cruci tradiderunt dominum omnium, mundi machina legebat proprium dominum, & obtenebrata est lux in meridie. In Amos. vñ dicitur. Erat fere hora sexta, & tenebrae factae sunt in vniuersa terra vsque in horam nonam. Quod erat manifestum indicium, quod forent passurae caliginem cruciingen- rium animae. A V G. de Concor. Euangelistarum. Hoc autem quod de tenebris dictum est, etiam alii duo Mattheus, & Marcus contra- stantur. Addit autem Lucas: Vnde factae sunt tenebrae, cum sub- dit. Et obscuratus est Sol. A V G. Tertio de ciuitate Dei. Quae Solis obscuracionem non canonico curso syderum accidisse satis

vero nihil mali gessit. Et dice- bat ad Iesum. Domine, memen- to mei cum veneris in regnum tuum. Et dixit illi Iesus. Amen dico tibi, hodie mecum eris in paradiso. h Erat autem fere hora sexta, & tenebrae factae sunt in vni- uersa terra vsque in horam no- nam. Et obscuratus est Sol, &

offendit, quod tunc erat pascha Iudaeorum, quod plena Luna solen- niter agit. Regularis autem Solis defectio, non nisi sine Luna contingit. D I O N Y. in Epistola ad Policarpum. Cum ambo apud Heliopolim essent, ambo simul incidentem mirabiliter fo- li Lunam uocabamus (non enim eiusdem coniunctionis tunc ade- rat tempus) ipsamque rursus ab hora nona vsque in vespera ad Solis diametrum, supra naturam vires resti- turam. Insuper & ea Luna incidentia ob- seruauimus ab oriente cepisse, & vsque ad solaris corporis sine peruenisse, ac tum de- mum resillisse, nec ex- ca, ut assoleat, parte lu- minis defectum, & re- stitucionem contigisse, sed ex aduerso diametri. G R A E C V S. Hoc igitur prodigium factum est, ut pateret, quod quod mortem susce- perat gubernator esset totius creaturae. A M B R O. Sol totum locum occidit sacrilegis, ut funestis spectaculum sceleris obumbraret, tene- brae effuse sunt oculis perfidorum, ut fidei lumen resurgeret. B E D A. Volens autem Lucas miraculum miraculo adiungere, subiungit. Et velum templi scissum est medium. Hoc expirante domino factum est, sicut Mattheus, & Marcus testantur, sed Lucas praecipuo narrat. T H E O. Per hoc autem domi- nus ostendebat, quod non erunt vltimius sancti sancti inaccessibili- lia, sed tradita in manus Romanorum iniquarentur, & eorum aditus pareret. A M B R O. Velum etiam scinditur, quod duorum populorum diuisio synagogae prophatice declaratur. Scinditur velum vetus, ut ecclesia noua fidei suae vela suspendat. Synagoga velamen suspenderit, ut religionis interna mysteria reuelata, me- tis carnis intuitu. T H E O. Per hoc etiam ostenditur, quod velum quod sequebatur nos a sacris factis sunt in celo disrumpitur, id est Dei inimicitia & peccatum. A M B R O. Deinde etiam ubi assumpta mortalitatis impletum est omne mysterium & immor- talitas sola remansit, vnde sequitur. Et clamans voce magna ait Iesus: Pater, in manus tuas commendo spiritum meum. B E D A. Patrem inuocando, filium Dei se esse declarat, spiritum vero com- mendando, non defectum suae virtutis, sed confidentiam eiusdem cum patre potestatis insinuat. A M B R O. Caro moritur, ut re- surgat spiritus. Patri commendatur, ut caelestia quoque ab iniqui- tatis vinculo soluerentur, & pax fieret in celo, quam terrena se- querentur. C Y R I L. Haec aut vox eodet, quod anima sanctorum non deinceps in inferno clauduntur ut prius, sed apud Deum sunt, huius rei factio Christo principio. A T H A. Commendat enim patri per se vniuersos mortales in se viuificatos: nam sumus me- bra eius, secundum illud Apostoli ad Galathas. Omnes vnum elis in Christo. G R E G. Nylsenus. Deceat autem querere qualiter in eodem tempore dominus tripartitur seipsum in viscera terrae, ut dixerat Pharisaeis. In paradiso Dei, ut dixit latroni, in manus pa- ternas, ut nunc dicitur. Sed recte considerandus hoc nec quaestio- nem dignum videtur: nam qui vbi que est per diuinam poten- tiam quolibet loco adest. A M B R O. Commendatur ergo patri spiritus, sed cum sit in superioribus, illuminat & inferna, ut vni- uersa redimantur: Etenim Christus omnia, & in Christo omnia. G R E G. Nylsenus. Alia solutio est, quod tempore passionis neutra partem humanitatis semel vnita diuinitas dimisit, sed animam de corpore sponte disiunxit, se tamen in vtroque permanentem esse dicit. nam per corpus, in quo mortem suscepit, confutauit mortis potentiam: per animam vero latroni parauit introitum paradisi. Dicit autem Ihsaia de superna Hierusalem, quae a paradiso non est alia: Super manus meas depinxi menna tua, vnde palam est, quod exi- tens in paradiso manus patris inhabitabat. D A M A. Vel expres- sus loquendo, in sepulchro erat secundum corpus, in inferno se- cundum animam, sed sicut Deus in paradiso quod latrone, & in thro- no erat cum patre & spiritu sancto. T H E O. Clamans vero alta voce expirat, quia inerat ei potestas ponendi animam suam, & ea resumendi, vnde sequitur. Et haec dicens, expirauit. A M B R O. q. d. Tradidit spiritum, quia non inuitus amittit, quod enim emittit- tur, voluntarium est, quod amittitur, necessarium.

i A V G. 4. de Trini. Cum post illam vocem continuo tradi- dit spiritum: hoc maxime qui aderant sunt mirati: longa enim morte cruciabantur ligno suspensi, vnde dicitur. Videns autem Centurio quod factum fuerat, glorificauit Deum dicens: Vere hic homo iustus erat. A V G. de Concor. Euange. Non est autem co- trarium, quod Mattheus viso terremoto, dicit admiratum Centurio- nem, cum Lucas dicat hoc eum admiratum fuisse, quod emissit illa vo- ce expirasset, ostendens quam potestatem habuit quando more- retur. In eo autem quod Mattheus dixit, non solum viso terre- motu,

Cap. 7.

Lib. 3. c. 17.

Cap. 15.

motu, sed addidit & his quae fiebant, integrum locum fuisse dem- on- stratum, ut diceret ipsum dominum morte fuisse miratum. Quod uerum Lucas etiam ipse dixit: Videns autem Centurio quod factum erat, in eo genere inclusit omnia quae facta erant in illa hora mirabiliter, tamquam vnum mirabile factum commemorans, cuius quali membra & partes erant omnia illa miracula. Quod autem alius dixit Centurio nem dixisse, Veresilius Dei erat iste: Lucas autem ait, quod iustus erat: potest dicitur, sed vel vtriusque dictum a Centurio dedecus intelligere, & aliud illud, aliud istud commemorare, vel fortasse Lucam expri- mere voluisse sententiam Centurionis, quo modo dixerit Iesum filium Dei. forte enim non eum vniuersum equalem patri Centurio intellexerat, sed ideo filium Dei dixerat, quia iustus crederet, sicut multi iusti dixerunt filium Dei. Iam vero quia Mattheus addidit eos, qui cum Centurione erant: Lucas vero hoc tacuit, non est contrarium, cum alius dicit quod alius taceret, & Mattheus dixit, Timuerunt valde. Lucas autem non dixit, Timuit, sed glorificauit Deum, quod non intelligit Deum timendo glorificasse: T H E O. nunc autem videtur esse eum sortiri quod dominus dixerat: Cum exaltatus fue- ro, omnia ad me traham. Exaltatus namque in cruce attraxit latroneum & Centurionem, sed & quosdam Iudaeorum, de quibus sequitur. Et omnis turba eorum, qui simul aderant ad specu- lum istud, & videbant quae fiebant, percipientes pectora sua reuer- tebantur. B E D A. Quod percipientes pectora, quia peniten- tia & luctus iudicium est, potest dupliciter intelligi. sicut enim cuius vitam dilexerunt iniuste occisum dolebant, suae cuius mor- tem se impetrasse meminerant: hunc in morte amplius glorifica- tum impetrabant. Notandum autem, quod Gentiles Deum timentes, aperte confessionis voce glorificauerunt: Iudei percipientes solum pe- ctora, silentes domum redeunt. A M B R O. Odioria saxis pe- ctora, Iudaeorum, Iudex arguit, credit minister, proditor scelus suum morte condemnat, elementa fugiunt, terra concutitur, ino- numenta referuntur: Iudaeorum tamen immobilis duritia manet orbe confuso. B E D A. Vnde merito per Centurionem fides ec- clesiae designatur, quae Dei filium tacente synagoga confirmat. Im- pletur autem quod dominus patri conuerterit dicens. Elongasti a me amicum & proximum, & nos meos a miseria, vnde sequit. Et stabant autem omnes noti eius a longe. T H E O. Sed semina- rum genus olim maledictum, manet & videt haec omnia. Quae enim dicitur. Et mulieres quae secutae erant eum a Galilaea haec videtes. Et haec primae resuscitacione, aut benedictione a passio- ne producent sicut & resurrectione.

simul aderant ad spectaculum istud, & videbant quae fiebant, percipientes pectora sua reuer- tebantur. Stabant autem omnes noti eius a longe, & mulieres quae secutae erant a Galilaea, haec videntes. Et ecce vir nomine Ioseph, qui erat decurio, vir bonus & ius- tus, hic non consenserat consilio & actibus eorum, & Arima- thia ciuitate Iudae, qui expecta- bat & ipse regnum Dei. Hic ac-

cessit ad Pilatum, & petiit cor- pus Iesu, & depositum inuoluit in syndone, & posuit eum in mo- numento exciso, in quo nondum quicumque positus fuerat. Et dies erat Parasceues, & sabbatum il- ludecebat. Subsecate autem mulie- res quae cum eo venerant de Galilaea, viderunt monumentum, & quae ad modum positum erat corpus eius, & reuertentes parauerunt aromata & vnguenta, & sabbato quidem siluerunt secundum mandatum.

septimo die requieuit conditor ab opere suo, Sabbato dominus in sepulchro requieuit, vnde sequitur. Et sabbatum illudecebat. Ista praeter legimus, quia stabant omnes noti eius a longe, & mulie- res quae secutae erant eum. his ergo notis Iesu post depositum eius cadaver ad sua reuerentibus, sole mulieres quae artius amabat funus subsecutae, quod poneretur inspicere cupiebant. Sequitur, & subsecutae autem mulieres, quae cum ipso venerant de Galilaea viderunt monumentum, & quemadmodum posuit. erat corpus eius. Et v. l. e. tempore congruo munus possent suae deuotionis offerre. T H E O. Neque tamen fidem debitam adhiere habebant, sed quasi puro homini aromata, & vnguenta parabant more Iudaeorum, & talia exhibebant defunctis, vnde sequitur. Et reuer. paraue. aro- ma. & vnguenta. B E D A. Sepulto enim domino quamdiu liceo- bat operari, id est vsque ad Solis occasum vnguenta preparanda erant occupata. Mandatum autem erat, ut sabbati silentium, id est quietas vespera vsque ad vesperam seruaretur. Sequitur enim. Et sabbato quidem siluerunt secundum mandatum. A M B R. My- stice autem iustus Christi corpus sepelit. Talis enim est Christi sepultura, quae fraudem, iniquitatemque non habeat. Merito autem Mattheus hunc diuitem dixit: suscipiendum enim diuitem nesci- uit fidei paupertatem, iustus corpus Christi operit syndone, velli- & tu domini corpus gloriae sua, ut & ipse sit iustus, & si mortuum credis: operi tamen diuinitatis plenitudine sua, sed & vultus ec- clesiae innocentiae gratia. B E D A. Ille etiam in syndone munda in- uoluit Iesum, qui pura eum mente susceperit. A M B. Nec ocio- se alius Euangelista monumentum nouum dixit: alius monum- tum Ioseph: etenim tumulus his paratur, qui sub lege sunt mortui, victor mortis tumulum suum non habet. Quae enim commu- nicatio tumulo & Deo? solus enim tumulo includitur, quia mors Christi & si sit communis secundum naturam, specialis est secun- dum virtutem. Bene autem Christus in monumento conditur ius- ti, ut iustitiae habitatione requiescat: monumentum enim hoc in- duricia Gentilis peccati iustus excidit penetrati verbi, ut praeter- dere in nationibus virtus Christi. Cui pulcherrime amotus est la- pis. Quicumque in se bene humauerit Christum, diligenter eu- stodiatur, ne eum perdat, ne ve perfidia sit ingressus. B E D A. Quod autem dominus sexta die crucifigitur, septima in sepulchro quie- scit, significat quod in sexta mundi aetate nos pro domino pati, & velut mundo crucifigi necesse est: in septima vero, id est post mortem corpora quidem in tumulis, animae vero cum domino re- quiescunt, vsque huc & mulieres sanctae, id est animae humiles di- lectioe seruantes passioni Christi diligenter obsequuntur. esti- forte valeant imitari, sedula curiositate, quo ordine sit ea- dem passio completa perpendunt, qua lecta, audita, re-

cordata, mox ad paranda se opera virtutum, qui- bus Christus delectetur conuertunt, ut ficut in praesentis vitae Parasceue, & requie- beata, tempore resurrectionis oc- currere Christo valeant cum aromatis spiritualium actio- ni.

C A P. 23. 1. In die tertia resurrexit. Sequitur enim. Et posuit eum in monumē- to exciso. B E D A. Scilicet de petra, ne si ex multis lapidibus edificatum esset: post resurrectionem suffocatus tumuli fundamē- tis, ablatu furto diceretur. In nouo etiam positum monumento. Na sequitur. In quo nondum quisquam positus fuerat, & ne post re- surrectionem ceteris corporibus remane- tibus, turrexisset alius suspicaret. Quia ve- ro sexta die homo factus est, recte dominus sexta die crucifixus humane reparatio- nis impleuit arcanū, vnde sequitur. Et erat dies Parasceues, quod praeparatio in- terpretatur, quo no- mine sextam feriam appellabant, quia ea die quae in sabbatum forent necessaria praeparabant, quia vero septimo die requieuit conditor ab opere suo, Sabbato dominus in sepulchro requieuit, vnde sequitur. Et sabbatum illudecebat. Ista praeter legimus, quia stabant omnes noti eius a longe, & mulie- res quae secutae erant eum. his ergo notis Iesu post depositum eius cadaver ad sua reuerentibus, sole mulieres quae artius amabat funus subsecutae, quod poneretur inspicere cupiebant. Sequitur, & subsecutae autem mulieres, quae cum ipso venerant de Galilaea viderunt monumentum, & quemadmodum posuit. erat corpus eius. Et v. l. e. tempore congruo munus possent suae deuotionis offerre. T H E O. Neque tamen fidem debitam adhiere habebant, sed quasi puro homini aromata, & vnguenta parabant more Iudaeorum, & talia exhibebant defunctis, vnde sequitur. Et reuer. paraue. aro- ma. & vnguenta. B E D A. Sepulto enim domino quamdiu liceo- bat operari, id est vsque ad Solis occasum vnguenta preparanda erant occupata. Mandatum autem erat, ut sabbati silentium, id est quietas vespera vsque ad vesperam seruaretur. Sequitur enim. Et sabbato quidem siluerunt secundum mandatum. A M B R. My- stice autem iustus Christi corpus sepelit. Talis enim est Christi sepultura, quae fraudem, iniquitatemque non habeat. Merito autem Mattheus hunc diuitem dixit: suscipiendum enim diuitem nesci- uit fidei paupertatem, iustus corpus Christi operit syndone, velli- & tu domini corpus gloriae sua, ut & ipse sit iustus, & si mortuum credis: operi tamen diuinitatis plenitudine sua, sed & vultus ec- clesiae innocentiae gratia. B E D A. Ille etiam in syndone munda in- uoluit Iesum, qui pura eum mente susceperit. A M B. Nec ocio- se alius Euangelista monumentum nouum dixit: alius monum- tum Ioseph: etenim tumulus his paratur, qui sub lege sunt mortui, victor mortis tumulum suum non habet. Quae enim commu- nicatio tumulo & Deo? solus enim tumulo includitur, quia mors Christi & si sit communis secundum naturam, specialis est secun- dum virtutem. Bene autem Christus in monumento conditur ius- ti, ut iustitiae habitatione requiescat: monumentum enim hoc in- duricia Gentilis peccati iustus excidit penetrati verbi, ut praeter- dere in nationibus virtus Christi. Cui pulcherrime amotus est la- pis. Quicumque in se bene humauerit Christum, diligenter eu- stodiatur, ne eum perdat, ne ve perfidia sit ingressus. B E D A. Quod autem dominus sexta die crucifigitur, septima in sepulchro quie- scit, significat quod in sexta mundi aetate nos pro domino pati, & velut mundo crucifigi necesse est: in septima vero, id est post mortem corpora quidem in tumulis, animae vero cum domino re- quiescunt, vsque huc & mulieres sanctae, id est animae humiles di- lectioe seruantes passioni Christi diligenter obsequuntur. esti- forte valeant imitari, sedula curiositate, quo ordine sit ea- dem passio completa perpendunt, qua lecta, audita, re-

Epist. 7.

Cap. 13.

Lib. 3. c. 20.

motu, sed addidit & his quae fiebant, integrum locum fuisse dem- on- stratum, ut diceret ipsum dominum morte fuisse miratum. Quod uerum Lucas etiam ipse dixit: Videns autem Centurio quod factum erat, in eo genere inclusit omnia quae facta erant in illa hora mirabiliter, tamquam vnum mirabile factum commemorans, cuius quali membra & partes erant omnia illa miracula. Quod autem alius dixit Centurio nem dixisse, Veresilius Dei erat iste: Lucas autem ait, quod iustus erat: potest dicitur, sed vel vtriusque dictum a Centurio dedecus intelligere, & aliud illud, aliud istud commemorare, vel fortasse Lucam expri- mere voluisse sententiam Centurionis, quo modo dixerit Iesum filium Dei. forte enim non eum vniuersum equalem patri Centurio intellexerat, sed ideo filium Dei dixerat, quia iustus crederet, sicut multi iusti dixerunt filium Dei. Iam vero quia Mattheus addidit eos, qui cum Centurione erant: Lucas vero hoc tacuit, non est contrarium, cum alius dicit quod alius taceret, & Mattheus dixit, Timuerunt valde. Lucas autem non dixit, Timuit, sed glorificauit Deum, quod non intelligit Deum timendo glorificasse: T H E O. nunc autem videtur esse eum sortiri quod dominus dixerat: Cum exaltatus fue- ro, omnia ad me traham. Exaltatus namque in cruce attraxit latroneum & Centurionem, sed & quosdam Iudaeorum, de quibus sequitur. Et omnis turba eorum, qui simul aderant ad specu- lum istud, & videbant quae fiebant, percipientes pectora sua reuer- tebantur. B E D A. Quod percipientes pectora, quia peniten- tia & luctus iudicium est, potest dupliciter intelligi. sicut enim cuius vitam dilexerunt iniuste occisum dolebant, suae cuius mor- tem se impetrasse meminerant: hunc in morte amplius glorifica- tum impetrabant. Notandum autem, quod Gentiles Deum timentes, aperte confessionis voce glorificauerunt: Iudei percipientes solum pe- ctora, silentes domum redeunt. A M B R O. Odioria saxis pe- ctora, Iudaeorum, Iudex arguit, credit minister, proditor scelus suum morte condemnat, elementa fugiunt, terra concutitur, ino- numenta referuntur: Iudaeorum tamen immobilis duritia manet orbe confuso. B E D A. Vnde merito per Centurionem fides ec- clesiae designatur, quae Dei filium tacente synagoga confirmat. Im- pletur autem quod dominus patri conuerterit dicens. Elongasti a me amicum & proximum, & nos meos a miseria, vnde sequit. Et stabant autem omnes noti eius a longe. T H E O. Sed semina- rum genus olim maledictum, manet & videt haec omnia. Quae enim dicitur. Et mulieres quae secutae erant eum a Galilaea haec videtes. Et haec primae resuscitacione, aut benedictione a passio- ne producent sicut & resurrectione.

simul aderant ad spectaculum istud, & videbant quae fiebant, percipientes pectora sua reuer- tebantur. Stabant autem omnes noti eius a longe, & mulieres quae secutae erant a Galilaea, haec videntes. Et ecce vir nomine Ioseph, qui erat decurio, vir bonus & ius- tus, hic non consenserat consilio & actibus eorum, & Arima- thia ciuitate Iudae, qui expecta- bat & ipse regnum Dei. Hic ac-

cessit ad Pilatum, & petiit cor- pus Iesu, & depositum inuoluit in syndone, & posuit eum in mo- numento exciso, in quo nondum quicumque positus fuerat. Et dies erat Parasceues, & sabbatum il- ludecebat. Subsecate autem mulie- res quae cum eo venerant de Galilaea, viderunt monumentum, & quae ad modum positum erat corpus eius, & reuertentes parauerunt aromata & vnguenta, & sabbato quidem siluerunt secundum mandatum.

septimo die requieuit conditor ab opere suo, Sabbato dominus in sepulchro requieuit, vnde sequitur. Et sabbatum illudecebat. Ista praeter legimus, quia stabant omnes noti eius a longe, & mulie- res quae secutae erant eum. his ergo notis Iesu post depositum eius cadaver ad sua reuerentibus, sole mulieres quae artius amabat funus subsecutae, quod poneretur inspicere cupiebant. Sequitur, & subsecutae autem mulieres, quae cum ipso venerant de Galilaea viderunt monumentum, & quemadmodum posuit. erat corpus eius. Et v. l. e. tempore congruo munus possent suae deuotionis offerre. T H E O. Neque tamen fidem debitam adhiere habebant, sed quasi puro homini aromata, & vnguenta parabant more Iudaeorum, & talia exhibebant defunctis, vnde sequitur. Et reuer. paraue. aro- ma. & vnguenta. B E D A. Sepulto enim domino quamdiu liceo- bat operari, id est vsque ad Solis occasum vnguenta preparanda erant occupata. Mandatum autem erat, ut sabbati silentium, id est quietas vespera vsque ad vesperam seruaretur. Sequitur enim. Et sabbato quidem siluerunt secundum mandatum. A M B R. My- stice autem iustus Christi corpus sepelit. Talis enim est Christi sepultura, quae fraudem, iniquitatemque non habeat. Merito autem Mattheus hunc diuitem dixit: suscipiendum enim diuitem nesci- uit fidei paupertatem, iustus corpus Christi operit syndone, velli- & tu domini corpus gloriae sua, ut & ipse sit iustus, & si mortuum credis: operi tamen diuinitatis plenitudine sua, sed & vultus ec- clesiae innocentiae gratia. B E D A. Ille etiam in syndone munda in- uoluit Iesum, qui pura eum mente susceperit. A M B. Nec ocio- se alius Euangelista monumentum nouum dixit: alius monum- tum Ioseph: etenim tumulus his paratur, qui sub lege sunt mortui, victor mortis tumulum suum non habet. Quae enim commu- nicatio tumulo & Deo? solus enim tumulo includitur, quia mors Christi & si sit communis secundum naturam, specialis est secun- dum virtutem. Bene autem Christus in monumento conditur ius- ti, ut iustitiae habitatione requiescat: monumentum enim hoc in- duricia Gentilis peccati iustus excidit penetrati verbi, ut praeter- dere in nationibus virtus Christi. Cui pulcherrime amotus est la- pis. Quicumque in se bene humauerit Christum, diligenter eu- stodiatur, ne eum perdat, ne ve perfidia sit ingressus. B E D A. Quod autem dominus sexta die crucifigitur, septima in sepulchro quie- scit, significat quod in sexta mundi aetate nos pro domino pati, & velut mundo crucifigi necesse est: in septima vero, id est post mortem corpora quidem in tumulis, animae vero cum domino re- quiescunt, vsque huc & mulieres sanctae, id est animae humiles di- lectioe seruantes passioni Christi diligenter obsequuntur. esti- forte valeant imitari, sedula curiositate, quo ordine sit ea- dem passio completa perpendunt, qua lecta, audita, re-

cordata, mox ad paranda se opera virtutum, qui- bus Christus delectetur conuertunt, ut ficut in praesentis vitae Parasceue, & requie- beata, tempore resurrectionis oc- currere Christo valeant cum aromatis spiritualium actio- ni.

C A P. 23. 1. In die tertia resurrexit. Sequitur enim. Et posuit eum in monumē- to exciso. B E D A. Scilicet de petra, ne si ex multis lapidibus edificatum esset: post resurrectionem suffocatus tumuli fundamē- tis, ablatu furto diceretur. In nouo etiam positum monumento. Na sequitur. In quo nondum quisquam positus fuerat, & ne post re- surrectionem ceteris corporibus remane- tibus, turrexisset alius suspicaret. Quia ve- ro sexta die homo factus est, recte dominus sexta die crucifixus humane reparatio- nis impleuit arcanū, vnde sequitur. Et erat dies Parasceues, quod praeparatio in- terpretatur, quo no- mine sextam feriam appellabant, quia ea die quae in sabbatum forent necessaria praeparabant, quia vero septimo die requieuit conditor ab opere suo, Sabbato dominus in sepulchro requieuit, vnde sequitur. Et sabbatum illudecebat. Ista praeter legimus, quia stabant omnes noti eius a longe, & mulie- res quae secutae erant eum. his ergo notis Iesu post depositum eius cadaver ad sua reuerentibus, sole mulieres quae artius amabat funus subsecutae, quod poneretur inspicere cupiebant. Sequitur, & subsecutae autem mulieres, quae cum ipso venerant de Galilaea viderunt monumentum, & quemadmodum posuit. erat corpus eius. Et v. l. e. tempore congruo munus possent suae deuotionis offerre. T H E O. Neque tamen fidem debitam adhiere habebant, sed quasi puro homini aromata, & vnguenta parabant more Iudaeorum, & talia exhibebant defunctis, vnde sequitur. Et reuer. paraue. aro- ma. & vnguenta. B E D A. Sepulto enim domino quamdiu liceo- bat operari, id est vsque ad Solis occasum vnguenta preparanda erant occupata. Mandatum autem erat, ut sabbati silentium, id est quietas vespera vsque ad vesperam seruaretur. Sequitur enim. Et sabbato quidem siluerunt secundum mandatum. A M B R. My- stice autem iustus Christi corpus sepelit. Talis enim est Christi sepultura, quae fraudem, iniquitatemque non habeat. Merito autem Mattheus hunc diuitem dixit: suscipiendum enim diuitem nesci- uit fidei paupertatem, iustus corpus Christi operit syndone, velli- & tu domini corpus gloriae sua, ut & ipse sit iustus, & si mortuum credis: operi tamen diuinitatis plenitudine sua, sed & vultus ec- clesiae innocentiae gratia. B E D A. Ille etiam in syndone munda in- uoluit Iesum, qui pura eum mente susceperit. A M B. Nec ocio- se alius Euangelista monumentum nouum dixit: alius monum- tum Ioseph: etenim tumulus his paratur, qui sub lege sunt mortui, victor mortis tumulum suum non habet. Quae enim commu- nicatio tumulo & Deo? solus enim tumulo includitur, quia mors Christi & si sit communis secundum naturam, specialis est secun- dum virtutem. Bene autem Christus in monumento conditur ius- ti, ut iustitiae habitatione requiescat: monumentum enim hoc in- duricia Gentilis peccati iustus excidit penetrati verbi, ut praeter- dere in nationibus virtus Christi. Cui pulcherrime amotus est la- pis. Quicumque in se bene humauerit Christum, diligenter eu- stodiatur, ne eum perdat, ne ve perfidia sit ingressus. B E D A. Quod autem dominus sexta die crucifigitur, septima in sepulchro quie- scit, significat quod in sexta mundi aetate nos pro domino pati, & velut mundo crucifigi necesse est: in septima vero, id est post mortem corpora quidem in tumulis, animae vero cum domino re- quiescunt, vsque huc & mulieres sanctae, id est animae humiles di- lectioe seruantes passioni Christi diligenter obsequuntur. esti- forte valeant imitari, sedula curiositate, quo ordine sit ea- dem passio completa perpendunt, qua lecta, audita, re-